

TRIBUNA

glasilo SZDL občine Ljubljana-Šiška

LJUBLJANA, JULIJ 1970

ST. 81

Ureja uredniški odbor,
glavni in odgovorni urednik
Bojan Štular

brezplačno

Za referendum o samo- prispevku

NA RAZŠIRJENI seji izvršnega odbora občinske konference SZDL Ljubljana-Šiška s člani sveta za kulturo in prosveto pri občinski skupščini dne 16. 6. 1970. so bili obravnavani problemi varstva in šolstva v občini. Gradivo, ki je bilo pripravljeno za sejo, kakor tudi razprave na seji izvršnega odbora ugotavljajo, da je stanje otroškega varstva, kakor tudi šolstva zaradi povečanja števila prebivalstva v občini zelo kritično. V vzgojno varstvenih ustanovah v občini je vključenih preko 40% otrok več, kot jih vrtci lahko sprejmejo v varstvo. Ne malo je primerov, da število nerešenih vlog presega zmogljivosti vzgojno varstvenih ustanov.

Intenzivna stanovanjska izgradnja na področju občine Šiška in doseljevanje približno 3000 ljudi v občino letno, narekuje tudi gradnjo novih šol in adaptacijo šolskih prostorov.

Na problematično stanje vzgojno varstvenih ustanov in šolskega prostora je občinska konferenca SZDL opozarjala že večkrat in predlagala uvedbo samoprispevka v Ljubljani.

Kritično stanje otroškega varstva in šolstva je obravnaval sekretariat sekcije za vzgojo in izobraževanje pri občinski konferenci SZDL ter sklenil predlagati izvršnemu odboru občinske konference SZDL, da občinska konferenca SZDL Ljubljana-Šiška nemudoma obravnava omenjeno problematiko. Izvršni odbor občinske konference SZDL je 16. 6. obravnaval gradivo sekcije za vzgojo in izobraževanje na svoji seji skupno s člani sveta za kulturo in prosveto pri občinski skupščini in sprejel naslednje sklepe:

Zaradi intenzivne stanovanjske izgradnje in migracije občanov Ljubljane se pomanjkanje prostora za varstvo otrok in šol nenehno povečuje tako, da smo že v stanju, ko moramo reševati le najnujnejše primere oziroma, se odločati zgolj za sanacijske ukrepe. Da bi mogli problem varstva in šolanja otrok kompleksneje reševati, smatra izvršni odbor občinske konference in svet za šolstvo občinske skupščine, da je nujno poleg proračunskih sredstev najti še druge vire. Navzoči so bili enotni v tem, da je treba uvesti samoprispevek na območju Ljubljane.

Prve dni julija bo izvršni odbor sklical sejo občinske konference SZDL, na kateri bo osrednja tema problematika varstva in šolstva v občini.

Samoprispevki občanov skupno s sredstvi proračuna občine in temeljne izobraževalne skupnosti bodo zadostovali za sanacijo in nadaljnji razvoj otroškega varstva in šolstva v Ljubljani. Zato izvršni odbor predlaga Mestni konferenci SZDL Ljubljana, da prevzame iniciativo in mobilizira ter poenoti stališča vseh družbeno političnih in samoupravnih činiteljev v Ljubljani zaradi uvedbe samoprispevka.

Na podlagi razprave izvršnega odbora občinske konference SZDL, sveta za kulturo in prosveto občinske skupščine in sekretariata sekcije za vzgojo in izobraževanje pri občinski konferenci SZDL je bil sprejet sklep, da se tudi v primeru, da ostale ljubljanske občine ne razpišejo referenduma o samoprispevku, odločno zavzame za organiziranje referenduma v občini Šiška neodvisno od ostalih ljubljanskih občin in mesta.

Priprave na referendum za samoprispevek bo vodila komisija, ki jo imenujeta občinska skupščina in občinska konferenca SZDL. Program nadaljnjega razvoja varstva in šolstva bo pripravila občinska skupščina skupno s krajevnimi skupnostmi po teritorialnem načelu. Pri izvajanju programa pa bo izdelan prioriteten vrstni red investicij.

Marko SVETE

Turistično društvo Zbilje se odlikuje s pogostimi prireditvami, na katerih nikoli ne manjajo narodne noše

Hitreje planirati - ceneje graditi

(Ob letnem obračunu poslovanja Sklada za komunalno urejanje zemljišč)

SKLAD za komunalno urejanje zemljišč je ustanovila Skupščina občine Ljubljana-Šiška z namenom lažjega in smotrnejšega gospodarjenja s sredstvi, katere so plačevali investitorji iz naslova prispevka za urejanje in komunalno opremljanje mestnih zemljišč.

S prenosom investicijske dejavnosti v komunalnem gospodarstvu na delovne organizacije v komunalni se je bistveno spremenila vsebina poslovanja, ki ga opravlja sklad. Svoje delo opravlja sklad na podlagi Zakona o urejanju in oddajanju stavbnih zemljišč. Po svojem značaju postaja sklad vedno manj ozek občinski sklad ampak sklad vseh investitorjev na področju občine. Sredstva, katera vročajo skladu posamezni investitorji, so sorazmerno in solidarno porazdeljena na vse investitorje, kateri žele graditi v določenem kraju. Ta sredstva ne predstavljajo več stroškov za urejanje potrebnih komunalnih naprav — kar je postala naloga delovnih organizacij v komunalni, ki zbirajo sredstva večinoma z dolgoročnimi posojili investitorjev. Naloga sklada v komunalnem gospodarstvu je skrb, da se komunalno urejanje zemljišč opravlja vzporedno s pripravo zemljišč ter skrb za planiranje

in načrtovanje komunalnih vodov. V okviru prvotnih nalog komunalnega urejanja zemljišč pa opravlja sklad v svoji režiji samo naloge, ki jih je sprejel še na podlagi Zakona o urejanju mestnih zemljišč po starih pogodbah.

Pri svojih pogodbah se sklad poslužuje uslug, ki jih nudi podjetje »Standard«. To podjetje opravlja za sklad vse posle na podlagi pooblaštilnih pogodb ter na podlagi sklepov upravnega odbora, za participacijo na minimalnem delu sredstev v obliki provizije.

V okviru nalog, katere ima sklad, spadajo vse zadeve izdelave in dobave urbanistične in tehnične dokumentacije, odkupi in priprava zemljišč, v katero spada predvsem odstranitev posameznih objektov in kultur na zemljiščih in druga sanacijska dela na zemljiščih tako, da so ta sposobna sprejeti gradnjo.

Zelo delikatna naloga pa je postal v zadnjem času nakup nadomestnih stanovanj zaradi visokih cen gradbenih storitev. V okviru teh nalog rešuje sklad tudi premoženjsko pravne zadeve, izplačuje odškodnine, kreditira upravičencem izgradnjo nadomestnih stanovanj ter išče nadomestne lokacije. Vsa pridobljena zemljišča je sklad dolžan pripraviti in pravočasno izročiti investitorjem.

Med najboljše naloge sklada spada skrb za izdelavo potrebne urbanistične in tehnične dokumentacije. Ta naloga je postala v zadnjih nekaj letih zelo pereča zaradi neodgovornega dela in prekoračevanja pooblastil posameznih urbanističnih organov, ki izdelujejo za sklad dokumentacijo. Niso redki primeri, da ti organi sami spreminjajo že obstoječo in potrjeno urbanistično dokumentacijo oziroma, da pripravljajo modifikacije dokumentacije po željah investitorjev. Problem je toliko večji, ker take spremembe potegnejo za seboj še nadaljnja spreminjanja v okviru karejev. Sklad je pri svojem poslovanju obremenjen zaradi monopolizma in celovitosti med nekaterimi krogi urbanistov in ar-

Nadaljevanje na 2. strani

hitekto. V mnogih primerih prihajamo tudi do take dokumentacije, ki ne vzdrži ocene in pregleda na pristojnih organih: primeri v industrijski coni ali pa pristojne organizacije kasnije z izdelavo že naročene dokumentacije: primer Stare Šiške.

Zaradi kopičenja takih primerov in neučinkovitosti organov, ki bi prvenstveno morali čuvati urbanistični red in disciplino, se porajajo vedno novi zahtevki po modifikacijah. Niso redki primeri, da licitirajo zemljišče za eno gradnjo, investitorji pa hočejo graditi drugačen objekt. Pri takem načinu poslovanja so oškodovani ostali interesi za gradnjo, kateri niso uspeli na licitacijah. Takšni primeri povzročajo konfliktno situacijo med investitorji, družbenimi organi, skladom in službo, ki opravlja posle za sklad.

Posebno v zadnjem letu je nastal velik manjko lokacij za stanovanjske potrebe. Eden izmed vzrokov za manjko je počasnost pri izdelavi urbanističnih načrtov. Dolgoročneje planiranje v tej smeri onemogočajo posamezni pojavi, ki spremljajo posege sklada. Docela nemogoče je, da bi sklad lahko planiral in kvalitetno načrtoval svoje delo vsaj za obdobje nekaj let, kajti njegova sredstva padajo pod vpliv inflacijskih teženj. Temu je vzrok v višjih tarifah, ki jih plačuje sklad za storjene usluge in zaradi zviševanja cen v gradbeništvu. Stalno zvišujejo odškodninske zahtevke pri pripravi zemljišč. Planiranje, ki ga lahko opravimo le na podlagi izključnih cen za posamezne kareje, že zdavnaj ni realno, kajti v dveh letih je moral sklad prenesti za posamezna dela tudi do 60 % povišanje cen. Problem zviševanja stroškov priprave stavbnih zemljišč bo slej ko prej ostal še odprt in ogrožal likvidnost sklada, ki je bil do sedaj visoko aktiven in vedno sposoben nositi svoje obveznosti.

V bodoče bomo morali več razmišljati o bolj pridobitnih načinih vlaganja sredstev, s katerimi razpolaga sklad. Tako bomo lahko obdržali vsaj realno vrednost teh sredstev. Zemljiška renta je drugi moment, ki vpliva na zmanjševanje sredstev sklada. Kljub resolucijam, ki so izključevale rento iz okvirov našega gospodarskega sistema, je renta dejavnik, s katerim moramo računati.

Navajam samo primere te rente: na istem področju, kjer velja izključna cena kareja, ki ga je pripravil sklad ca. 15,00 din za m², prodajajo privatne parcele po 70,00 din za m², pri tem ni vračunan niti prometni davek, niti priprava zemljišč, ki je vsebovana v izključnih cenah sklada. Lastniki zemljišč na ta način bogate na račun družbe, ki je v bližino njihovih zemljišč pripeljala potrebne komunalne vode in naprave. Na tak način posredno tudi podpiramo črno gradnjo. V večini primerov navajajo v kupnih pogodbah o prodaji zemljišč nižje zneske za plačilo kupnine od dejanskih tako, da istočasno zajema občina tudi nižje davščine od prometa nepremičnin, kot pa bi jih lahko.

Demokracija sprejemanja urbanističnih načrtov in zazidalnih načrtov pomeni za sklad velik finančni napor. Če ocenjujemo samo počasnost postopkov sprejemanja teh načrtov lahko ugotovimo, da izgubljamo od naročila pa do realizacije oziroma potrditve načrtov najmanj 3 leta. Postopek za pridobitev te dokumentacije bi morali skrajšati najmanj na dobo enega leta. Učinkovitost takih načrtov in programov je vedno omejena, ker se v času sprejemanja načrtov pojavi že cela vrsta črnih gradenj, ki zavirajo urbanizacijo na področjih, za katere pripravljamo dokumentacijo. Ni slučaj, da smo pri takih akcijah izgubili že milijonska sredstva. V najkrajšem času bomo morali doseči prepoved gradnje in parcelacije na posameznih karejih, ki so zanimivi za stanovanjsko in poslovno gradnjo.

Naloge, ki jih je letos sklad pričel pospešeno izvajati, so bile poleg nadaljevanja del v soseski S-6 in Kosezah tudi prenova Šiške; v prvi fazi Stare cerkve. Težave, ki nastopajo na tem področju so bolj subjektivnega značaja — problemi cenitev in cenilcev ter omejitve v obsegu pripravljanja zemljišč zaradi neresenih imovinskih vprašanj. To lahko vodi do odškodninskih zahtevkov investitorjev zaradi nepravilnih izročitev zemljišč. Finančni problem na tem področju predstavlja graditev nadomestnih stanovanj zaradi zviševanja gradbenih cen in obrtniških storitev.

Smatram, da je napočil čas za resnejšo debato v okviru vseh zainteresiranih za izdajo predpisov o pravični odškodnini. Neurejenost tega področja povzroča nenehni pritisk na sredstva sklada in investitorjev ter istočasno povzroča porast cen stanovanjskih in drugih površin.

— Sklad predstavlja danes enega izmed največjih investitorjev stanovanjske izgradnje v Ljubljani. Že sedaj so v namene nadomeščanja

stanovanj — zgolj najemniška stanovanja, vložena milijardna sredstva. Po programu za naslednjih nekaj let bi se morala ta sredstva vsaj stokratno povečati, zlasti, če računamo na bližajočo prenovu Stare Šiške. Naloga Sklada je težavna zlasti, ker se mu sredstva, vložena v najemniška stanovanja, ne vračajo, z njimi gospodari podjetje »DOM« tako, da sklad do sedaj ni participiral niti na delu najemnine, ki bi mu kot dejanskemu lastniku stanovanj pripadala.

— V svoji šestletni življenjski dobi je sklad investiral v pripravo zemljišč nad 4.727 milijonov dinarjev v komunalne naprave — kolektivne potrošnje pa nad 2.296 milijonov dinarjev.

Na področju vlaganj v individualne komunalne naprave je Sklad prenehal s svojo investicijsko dejavnostjo, ker je ta sovpadla z dejavnostjo drugih, za to pristojnih komunalnih delovnih organizacij. V letu 1969 je izpolnil samo stare, že sklenjene pogodbe, medtem ko je bilo v prejšnjih letih vloženo v te namene nad 2.227 milijonov din. Takšne naložbe Sklada so bile mogoče samo s težkim in prizadevnim delom organizacije za urejanje zemljišč.

— Lani je sklad dosegel planirane dohodke v višini 70 % od 6 milijard. Kljub manjši realizaciji, ki so jo povzročili prevzemniki zemljišč z zavlačevanjem plačil po pogodbah, je sklad zaključil poslovno leto z visokim pozitivnim saldom 1.302 milijona. Nikakor pa ne moremo biti zadovoljni z realizacijo stroškov priprave zemljišč v višini 40 % od planirane, kar je posledica že prej omenjenih pomanjkljivosti z dobavljanjem urbanistične dokumentacije ter pravnim urejanjem pravice uporabe na zemljiščih in stavbah, predvidenih za sanacijo oziroma odstranitev.

Smatram, da lahko sklad opravi zadovoljivo svoje naloge le v primeru rešitve nekaterih problemov objektivne narave v zvezi z urbanizacijo, odškodninami in razlastitvami, ter tako posveti več svojih sredstev, ki so sedaj vezana, za nabavo novih zemljišč in pripravo teh, ne nazadnje pa tudi za investicije v najemniška stanovanja.

Bojan ŠTULAR

Priznanja OF

OB 25. OBLETNICI osvoboditve so bila v Ljubljani prvič podeljena srebrna priznanja OF. Priznanja so prejeli občani naše občine, ki so predano in požrtvovalno delali med vojno in po osvoboditvi v družbeno političnih organizacijah. Predloge za priznanja so zbrale krajevne konference SZDL, priznanja pa je podelila posebna žirija pri mestni konferenci SZDL Ljubljana na svečani seji 8. maja t. l. na Magistratu.

V prihodnje bodo podeljevali priznanja OF vsako leto na dan njene ustanovitve. Srebrna priznanja OF so prejeli naslednji Šiškarji:

1. Miljutin Ajdič, KS Šercerjevo
2. Minka Brecljnik, KS Dravlje
3. Alojzija Dobravc, KS Šmartno
4. Ana Dolgan, KS Milan Majcen
5. Dolfka Jovičević, KS Zg. Šiška
6. Viktor Korenčan, KS Dravlje
7. Marija Krivec, KS Šercerjevo
8. Marija Lampič, KS Zg. Šiška
9. Jože Okršlar, KS Dravlje
10. Francka Selan, KS Dravlje
11. Anton Strumbelj, KS Zg. Šiška
12. Terezija Traven, KS Hinko Smrekar
13. Jernej Urbanija, KS Šercerjevo
14. Albin Vipotnik, KS Dravlje
15. Pavle Zibelnik, KS Podutik
16. Tone Zupančič, KS Dravlje

Uredništvo Javne tribune vsem iskreno čestita!

Kam s telesno kulturo?

OD LETA 1963 do leta 1968 je bila vsa gradnja v šolstvu usmerjena k pridobivanju novega učnega prostora. Za telovadnice je vedno primanjkovalo denarja. Tako so bile zgrajene nove šole brez telovadnic v Vodica, v Preski, v Smledniku in v soseski 6, kjer imamo staro šolo Valentina Vodnika ter pravkar zgrajeno novo šolo, ki je vključno s staro šolo ostala brez telo-

vadnice. Brez ustrezne telovadnice je tudi osnovna šola Zvonka Runka, ki bi potrebovala celoten prizidek z dodatnimi učnimi prostori. Prav tako je brez ustrezne telovadnice tudi osnovna šola Franca Rozmana-Staneta v Šentvidu ter štiri podružnične šole, katere potrebujejo ustrezne manjše telovadnice.

Od 15 osnovnih šol imajo ustrezne telovadnice le tri šole in sicer Riharda Jakopiča, Hinka Smrekarja ter osnovna šola Alojza Kebeta.

V Vodica, bo potrebovala šola razen telovadnice tudi ustrezní prizidek, ki bi zagotovil šoli pridobitev potrebnih učnih prostorov ter prostorov za varstvo.

Pomanjkanje učnega prostora že sedaj opazamo na šoli Alojza Kebeta ter na osnovni šoli Hinka Smrekarja. V petletni program gradenj varstvenih in šolskih objektov bo treba vključiti tudi nadgradnjo obstoječega šolskega objekta osnovne šole Hinka Smrekarja ter programirati gradnjo nove šole na področju Vižmarje-Brod, Kosezah in Daveljski gmajni. Intenzivna stanovanjska izgradnja narekuje gradnjo nove šole tudi na območju krajevne skupnosti v Pirničah.

V. K.

Problem ostaja odprt

VEDNO glasneje se čuje plat zvona za otroško varstvo v Šiški. V razdobju od leta 1963 je bil zgrajen nov vrtec v soseski 6 in prizidek k vrtcu Rezke Dragarjeve v Šentvidu. Za potrebe varstva predšolskih otrok pa je bilo odkupljenih in ustrezno adaptiranih še trije stanovanj za vrtec Andersen, dve stanovanji za potrebe vrtca v Spodnji Šiški, dva prostora za vrtec Litostroj ter trije prostori za vrtec Rezke Dragarjeve v Šentvidu.

Danes je vključeno v šestih prenatrpanih vrtcih 1400 predšolskih otrok, čeprav znašajo kapacitete vseh naših vrtcev le 838 otrok; neresenih vlog za sprejem pa je 1099.

Položaj predšolskega varstva pa je mnogo bolj kočljiv, kot kažejo skopi podatki. Upoštevati je treba namreč, da se veliko mater z majhnimi otroki odpravlja na delo že v ranih jutranjih urah, da bi oddale otroke v varstvo v Centru ali na Viču, od koder se potem odpravljajo na delo. Odveč bi bilo govoriti o psihični prizadetosti vseh teh mater in tudi otrok ter o tem, da se take matere ne vključujejo sproščeno in zbrano v 8-urno delo. Mnoge matere so zaradi prenatrpanosti vrtcev prisiljene oddajati otroke tudi v tako imenovano »črno varstvo«, kjer plačujejo za varstvo svojih otrok od 30 do 60 tisoč starih dinarjev.

Letos bomo pridobili prizidek k vrtcu Milana Majcna, ob Kebetovi ulici pa se bo pričel graditi nov vrtec s kapaciteto 220 otrok. Odprto bo ostalo vprašanje dveh novih vrtcev v soseski 6, gradnja novega vrtca, oziroma razširitev sedanjega vrtca Litostroj, ter gradnja novega v Šentvidu in na področju Vižmarje-Brod. Neodložljivo bo treba zagotoviti štiri nove vrtece. Do leta 1976 pa bi bilo treba v okviru 5-letnega programa realizirati tudi gradnjo novega vrtca na območju Kosez in Draveljske gmajne, na območju Medvod ter na območju Podutika.

V. K.

Združena tekstilna tovarna Vižmarje-Medvode

Bombažna tkalnica Vižmarje

čestita ob 20. obletnici delavskega samoupravljanja in 25. obletnici osvoboditve vsem občanom in priporoča svoje izdelke.